

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רת"ק 19-03-27847 מגדל חברה לביטוח בע"מ נ' חכמה

בפני: כבוד השופטת תמר נאות פרי

המבקשת: מגדל חברה לביטוח בע"מ

נגד

המשיב: דוד חכמה

החלטה

בקשת רשות ערעור על פסק דינה של כבי' הרשמת הבכירה יפעת שקדי-שץ (בית המשפט לתביעות קטנות בחיפה) אשר ניתן בת"ק 18-08-33582 ביום 17.2.19.

1. פסק דינו של בית משפט קמא מתייחס לתאונת דרכים בה היה מעורב רכבו של המשיב, ואשר במסגרתה נגרמו לרכב נזקים. המשיב היה מבוטח במועדים הרלבנטיים אצל המבקשת, הפנה אליה דרישה לקבלת פיצוי בגין הנזקים שנגרמו לרכב, אך נוכח סירובה – הוגשה התביעה לבית משפט קמא. בית משפט קמא מצא לנכון לקבל את התביעה ופסק לזכותו של המשיב תשלום בסך 23,289 ₪ בניכוי סכום ההשתתפות העצמית ובתוספת הפרשי הצמדה וריבית והוצאות.

2. המערערת מבקשת להשיג על קביעותיו של בית משפט קמא ובהתאם הגישה את בקשת רשות הערעור הנוכחית. במקביל לבקשת רשות הערעור הוגשה אף בקשה לעיכוב ביצועו של פסק הדין (להלן: "**בקשת עיכוב הביצוע**").

3. לאחר שבחנתי את הבקשה ואת נספחיה, ובתוקף סמכותי לפי תקנה 406(א) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984, החלטתי לדחות את הבקשה בלא לקבל את תגובת המשיב, ואפרט להלן את נימוקיי בהתאם לנושאים כפי שהועלו בבקשה.

4. הטענה העיקרית של המבקשת הינה שנפלה שגגה בפסק הדין קמא, שעה שבית המשפט מצא להעניק למשיב פיצוי מכוח הוראות הפוליסה, למרות שהמשיב הודיע שאין בכוונתו לתקן את הרכב. המבקשת טוענת כי על פי הוראות הפוליסה הזכאות לקבלת תקבולי ביטוח קמה רק למבוטח אשר תיקן בפועל את רכבו, ולכן למשיב מגיע פיצוי רק בגין פריט בודד אותו כן תיקן (אחד מפנסי הרכב), והיא נכונה להעניק לו פיצוי רק לגבי פריט זה (אם כי שוויו של הפריט נופל אל מתחת לסכום ההשתתפות העצמית כך שלמעשה גם לגבי פריט זה, לא אמור להשתלם למשיב דבר, לפי שיטת המבקשת).

5. את עמדתה זו של המבקשת לא ניתן לקבל.

המבקשת מפנה לסעיף 5 לפרק 1 לפוליסת ביטוח הרכב (שהוגשה כראייה לבית משפט קמא וסומן נ/1),

אשר בו נקבע כי -

"המבטח יוכל על פי שיקול דעתו לבחור בין דרכי הפיצוי הבאות: תשלום ערך הנזק או האובדן במזומן, תיקון הרכב, החלפתו ברכב מסוג ואיכות דומים או החלפת חלק ממנו";
וכן מפנה המבקשת לסעיף 16.ד לפרק 6 לפוליסה הקובע כי:

"התשלום הסופי והמלא של תגמולי הביטוח למקרה נזק לפי פרק 1 ייעשה לאחר המצאת הוכחות סבירות כי המבוטח תיקן את הנזק לרכב".

המבקשת טוענת, על יסוד שני הסעיפים מעלה, כי משמעותם המצטברת הינה שמבוטח אשר לא מתקן את הרכב, לא זכאי כלל וכלל לקבל תגמולי ביטוח וכי לחברת הביטוח קיימת האפשרות "להכריח אותו" לתקן בפועל את הרכב כתנאי לקבלת תקבולי הביטוח, נוכח שיקול הדעת שסעיף 5 מעלה מקנה לה.

6. פרשנות זו של המבקשת נדחתה על ידי בית משפט קמא, וראו כי התקיים דיון מעמיק בטענה בסעיפים 5 עד 14 לפסק הדין קמא (עמ' 4-2) תוך הפנייה לפסיקה וספרות. הנמקותיה של כב' הרשמת הבכירה בהקשר זה מקובלות עלי.

7. בנוסף, הלכה היא כי -

"הניזוק אינו חייב לתקן את נזקו כדי לזכות בפיצוי על-ידי מי שאחראי לנזק שנגרם לו, ואין נפקא מינא אם הוציא הוצאה לתיקון הנזק אם לאו"

(ע"א 7148/94 הכשרת היישוב חברה לביטוח בע"מ נ' חברת השמירה בע"מ ואח', פ"ד נ' (4) 567, בעמ' 572

ד' - ה'; ואת ע"א 1772/99 זכריה זלוצין ואח' נ' דיור לעולה בע"מ, פ"ד נה (4) 203, בעמ' 209 ה').

משמע, שאין מקום לחייב את הניזוק לתקן בפועל את נזקיו בכדי לזכות בפיצוי באופן כללי, ואף לא על

פי הפירוש הראוי, הסביר וההוגן של הפוליסה הנוכחית.

8. לא זאת אף זאת. עמדת המבקשת אינה עולה בקנה אחד עם הוראות המפקחת על הביטוח המופיעות במסמך "הכרעה עקרונית בעניין תשלום מע"מ וירידת ערך ברכב שלא תוקן - טיוטא" מיום 11.3.15, כאשר ממסמך זה, עולה בבירור, שאין מחלוקת שצריך לשלם למבוטחים פיצוי גם אם הם לא ביצעו בפועל תיקון לרכב, והמחלוקת אשר אותה המסמך האמור ביקש להסביר, עניינה רק ברכיב המע"מ ורכיב ירידת הערך במקרים של אי-תיקון הרכב (אך לא בעצם הזכאות לקבלת תקבולי הביטוח). בהקשר זה אף אפנה להליכים שהתנהלו במסגרת תביעות ייצוגיות שהוגשו כנגד חברות ביטוח דומות, אשר עניינן בשאלת ניכוי או הוספת רכיב המע"מ ורכיב ירידת הערך מהפיצוי שנפסק למבוטחים שרכבם ניזוק והם לא תיקנו את רכבם (ת"צ (מחוזי מרכז) 42387-03-16 מנורה מבטחים ביטוח בע"מ נ' אהרון סמיפור ות"צ (מחוזי מרכז) 55177-05-15 אקזני נ' איילון חברה לביטוח בע"מ), וראו כי מכתבי הטענות כפי שהוגשו באותם הליכים, עולה כי עמדת חברות הביטוח אינה שאין מקום לתשלום תקבולי הביטוח, שעה שהמבוטח טרם תיקן את רכבו או מכר אותו לפני ביצוע התיקון, וזאת בניגוד לעמדה שהמבקשת מציגה בהליך זה. המחלוקת לגבי רכיב המע"מ וירידת השווי היא שהייתה בבסיס ההליכים הייצוגיים - אך ההנחה הבסיסית של חברות הביטוח הייתה שקמה זכאות עקרונית לפיצוי בגין הנזקים גם אם הרכב לא תוקן.

9. אם לא די בכך, אפנה למקרים הבאים אשר בהם בתי המשפט הגיעו לתוצאה דומה באשר להענקת הפיצוי למרות שהרכב לא תוקן (וראו כי המדובר בהליכים שהתבררו בבתי משפט השלום או בבתי משפט לתביעות קטנות ולא הוגשו או התקבלו ערעורים או בקשות רשות ערעור לגביהם): ת"ק (תביעות קטנות חיפה)

45827-08-18 אלכסנדר ליסק נ' דלקו יבואנים בע"מ (21.02.2019);

ת"ק (תביעות קטנות הרצליה) 27267-10-17 רויטל נחום נ' הדס סנדרוביץ (29.03.2018);

ת"ק (תביעות קטנות אשדוד) 38767-03-17 מנחם נ' שומרה חב' לביטוח בע"מ (23.6.2017);

ת"ק (תביעות קטנות חיפה) 0346-04-17 אבו זלף נ' חוסייסי (29.10.2017);

ת"ק (תביעות קט) 3 נות חיפה) 55423-05-16 אייל נ' המועצה המקומית קריית טבעון (9.2.2017);

תא"מ (שלום הרצליה) 13813-03-15 אבו ריאש נ' הראל חברה לביטוח בע"מ (26.12.2017);

ת"ק (תביעות קטנות ים) 65437-02-18 בנימין קרי נ' צירל הופמן (07.08.2018).

10. טרם סיום אתייחס עוד לטענת המבקשת בהקשר זה ולפיה אי חיובו של המשיב לתקן בפועל את הרכב עולה כדי מפגע בטיחותי – ולכן, זהו טעם נוסף "להכריח אותו" לתקן את הרכב כתנאי לקבלת הפיצוי או לאפשר למבקשת לתקן בעצמה את הרכב. טענה זו לא הוכחה ואינה יכולה לסייע ממילא ביד המבקשת. לא הוכח כי הרכב במצבו "הלא-מתוקן" מסוכן (ונוכיר כי את הפנס התקול המשיב כן החליף). שאר הנזקים על פי חוות הדעת של השמאי אינם מלמדים על פניהם על מפגע בטיחותי, ובכל מקרה הוכחת טענה שכזו מחייבת חוות דעת של איש מקצוע. מעבר לכך, ממילא – אין בטענה פוטנציאלית זו כדי להביא למסקנה המשפטית לה שואפת המבקשת לגבי הפרשנות של הפוליסה ושל דיני הנזיקין.

11. לכן, יש לדחות את בקשת רשות ערעור ככל שהיא סומכת על הטיעון המרכזי הנזכר מעלה.

12. טענה נוספת שמעלה המבקשת בבקשת רשות הערעור, הינה שאף אם היה מקום לפסוק לטובת המשיב פיצוי טרם תיקון הרכב, אזי שמן הראוי היה לנכות מהסכום את שווי הפריטים שניתן למחזר או לנצל מחדש, שכן אם המשיב יקבל הן את הפיצוי על יסוד חוות הדעת של השמאי ובמקביל יוכל להשאיר בידי את הפריטים שנפגעו, הוא למעשה מקבל "כפל פיצוי" במובן שהוא יוכל למכור או למחזר את הפריטים שנפגעו, במקביל לקבלת פיצוי בגין שווים. את טיעונה זה מבססת המבקשת על פסק-דין שניתן בת"ק (תביעות קטנות פתח-תקווה) 26163-11-16 חן נ' **מגדל חברה לביטוח בע"מ** (20.3.17) (להלן: "עניין חן"), שם התברר מקרה דומה, ונקבע כי יש להפחית 50% מהערכים שבחוות הדעת של השמאי בשל ערך החלפים שנשארו בידי של המבוטח, כלומר כי מן הראוי לנכות מהפיצוי סכום שמשקף את "שווי השרידים".

13. אף טענה זו אינה יכולה לסייע בידי המבקשת, ואין להעניק לה רשות ערעור בעטיה.

ראשית, אפנה לכך שהטענה לא עלתה בכתב ההגנה שהגישה המבקשת לבית משפט קמא הנכבד, ולמעשה אף לא מופיעה במכתב הדחיה שנשלח למשיב, כאשר דרש את הפיצוי וסורב (מכתב מיום 19.6.18), והיא אף לא עלתה במהלך הדיון.

שנית, על מנת להקים בסיס לטענה, היה על המבקשת להראות אלו חלקים של הרכב עשויים לשמש כ"שרידים" (אשר אותם אפשר למכור ולקבל בגינם תמורה זו או אחרת), והיה עליה להציג חוות דעת באשר ל"שווי השרידים". זאת היא לא עשתה, מה גם שעיון בחוות הדעת מראה כי הנזקים נגרמו לחלקים מהרכב שאם היו מתקונים - לא היו מהווים "שרידים".

14. עוד אעיר בהקשר זה, כי דווקא פסק הדין שאליו מפנה המבקשת (ת"ק 26163-11-16 בעניין חן) מכרסם תחת האפשרות לטעון כי למשיב לא מגיעים תקבולים כלל וכלל, שכן באותו עניין נקבע כי הצדדים לא היו **חלוקים** באשר לזכאות העקרונית של המבוטח לקבל פיצוי למרות שהוא לא תיקן את הנזק, והמחלוקת שם הייתה רק בכל הנוגע לניכוי שביצעה המבטחת בגין שווי השרידים, והמדובר באותה מבטחת – מגדל חברה לביטוח בע"מ.

15. טענה שלישית שמעלה המבקשת מתייחסת לכך שבית משפט קמא לא לקח בחשבון בעת קביעת שיעור הנזק את הנזקים שנגרמו לרכב בתאונות קודמות עוד לפני התאונה נשוא ההליך הנוכחי. בהקשר זה נקבע בפסק הדין כי הטענה מהווה הרחבת חזית, וכי יש לדחות את הטענה אף מן הטעם שלא הובאה כל ראייה או חוות דעת אשר יש בה כדי לערער את הקביעות של השמאי באשר לנזקים הנובעים מהתאונה שבה עסקינן.

אף לגבי קביעה זו אין מקום ליתן רשות לערער. השמאי שהכין את חוות הדעת (והמדובר בשמאי המאושר על ידי המבקשת), התייחס בחוות הדעת רק לנזקים אשר לפי מיטב הבנתו המקצועית נובעים מהאירוע שבו עסקינן, כלומר שיש קשר סיבתי בין התאונה הנוכחית לבין הנזקים שאותם הוא העריך. לו היה מקום להעלות טענה ולפיה חלק מהנזקים קשורים בתאונות קודמות, מן הראוי היה להציג חוות דעת נגדית בהקשר זה והמבקשת לא עשתה כן, ובמצב דברים זה אין לאפשר למבקשת להשיג על מסקנות השמאי, לרבות לגבי כך שהפריטים שהוא העריך הם אלו שניזוקו עקב התאונה בה עסקינן (ע"א (מחוזי - ת"א) 30102-11-09 **רמי מנצור נ' פרי ירוחם השכרת רכב בע"מ** (31.10.10)).

16. בנוסף על כל האמור מעלה, יש לזכור כי בית המשפט אינו נוהג להתערב בפסקי דין של בית המשפט לתביעות קטנות, וכפי שנפסק לא אחת –

”בשל טבעם של הליכי תביעות קטנות, שתכליתם בירור יעיל, מהיר ופשוט של סכסוכים, תינתן רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט לתביעות קטנות רק במקרים חריגים שבחריגים, עת נעשה לאחד הצדדים עוול קשה או כאשר הבקשה מעוררת שאלה משפטיות בדרגת חשיבות גבוהה ביותר”,

רע"א 1196/15 צח בר נ' פורטל (18.03.2015); רע"א 7535/16 דהרי נ' לדרמן, פסקה 6 והאסמכתאות המובאות שם (26.12.2016); רע"א 2413/18 קלופשטוק נ' סטריקוב (04.09.2018); רע"א 5623/18 עיריית ירושלים נ' נתנאל מור (09.08.2018); רע"א 9231/17 דובקס נ' פרפליצה (14.01.2018); ואף נפסק כי –

”מעיקרא, רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט לתביעות קטנות ... ניתנת במקרים חריגים במיוחד (רע"א 1868/16 רז נ' האפרתי, פסקה ט' (2016); רע"א 9162/16 עזרא נ' הזנק להצלחה בע"מ, פסקה ז' (5.1.17)). עצם הכרעתו של המחוקק (סעיף 64 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], תשמ"ד-1984) שלא לאפשר ערעור בזכות על פסקי דינם של בתי המשפט לתביעות קטנות ונדרשת רשות ערעור אומרת דרשני, כמובן (ראו גם ד"ר ש' לוינ' פרוצדורה אזרחית – סדרי דין מיוחדים בבתי המשפט' (תשס"ג-2003), 99-100; ט' חבקין וי' נמרודי, 'התביעה הקטנה' (תשע"ז-2017) 400-401, 405-407, והאסמכתאות שם).” רע"א 1231/17 רז נ' אימפרשן מדיה בע"מ (20.04.2017).

17. המקרה שלפנינו אינו נמנה על מקרים חריגים אלה, ולא שוכנעתי כי יגרם למבקשת עיוות דין או עוול קשה למקרה והבקשה תידחה, או שהבקשה מעלה שאלה משפטיות.

18. נוכח האמור במצטבר, מצאתי לנכון לדחות את בקשת רשות הערעור.

19. במצב זה, אין צורך לדון בבקשת עיכוב הביצוע שהוגשה, ורק יוער כי דינה דחייה ממילא. מדובר בפסק דין לחיוב כספי, לא הונחה כל תשתית לסברה ולפיה המשיב לא יוכל להשיב את הסכום לו ישולם ולו הערעור היה מתקבל. אין כל טענה בבקשת עיכוב הביצוע באשר למצבו הכלכלי של המשיב, והטענה היחידה הינה שהעובדה שהוא בחר שלא לתקן את הרכב, מלמדת על מצב כלכלי רעוע. מעבר לטענה זו (אשר אין לה כל בסיס), לא היה ממילא נימוק לשקול עיכוב ביצוע של חיוב כספי על פי ההלכה הנוהגת.

20. לכן, לסיכום הבקשה נדחית, והואיל וטרם התבקשה תשובת המשיב אין צו להוצאות.

ניתנה היום, ז' אדר ב' תשע"ט, 14 מרץ 2019,
בהעדר הצדדים.

הבהרה:

פס"ד זה ניתן בערעור שהוגש על פסק דינה של כבוד
הרשמת הבכירה יפעת שקדי שץ ת"ק 18-08-33582
שניתן בביהמ"ש לתביעות קטנות בחיפה.